

meniuul învătămintului comunist al muncitorilor și țărăncelor, i s-a decernat Ordinul „Lenin“.

Iată cine este Maria Ilinicina Ulianova.

Dacă în *A treia, patetica*, problema importantă este aceea a raportului Lenin și partidul, și dacă am împărți personajele în: comuniști și necomuniști, bun și răi, pozitivi și negativi, Maria Ilinicina va reprezenta, alături de Lenin și de Diatlov, figura comunistului, a luptătorului neînfricat și intransigent, a tovarășului devotat lui Lenin și mișcării revoluționare. Apare în piesă în perioada anilor 1923—1924, când, pentru un an și jumătate, își întrerupe activitatea la „Pravda“ din cauza bolii lui Lenin. Acum, Ulianova nu este numai om de partid, ci soră grijulie și înțeleaptă, preocupată de boala care îl macină pe Lenin. „Despre Volodia s-a spus totdeauna că-i un om mare. Dar crezi că-i ușor? E un lucru foarte greu“. Și ea, Ulianova, știe cât e de greu. E în preajma lui, împreună cu Nadejda Krupskaia, îl urmărește, știe mai ales cât de grav bolnav e. Dar mai știe că numai munca îi face bine, că nu poate sta, că întâlnirile cu oamenii, cu muncitorii, îi dau aripi: îl duce deci într-o oțelărie, unde Lenin râde, glumește, se bucură, făurește visuri; îl încintă meșteșugul oțelărilor care fac un oțel la fel de bun ca acel din Ruhr.

În general, tot timpul piesei, este în preajma lui, participă la emoțiile și munca lui.

Să întruchipez scenic această interesantă și vie figură a mișcării revoluționare comuniste, iată o sarcină de răspundere. O să-mi fie greu, știu asta, dar ajutată de regizor, care mă urmărește atent, poate că am să rezolv grelele probleme pe care mi le ridică rolul.

Octombrie, 1959

Raluca Zamfirescu

Marea Revoluție luminează actualitatea

Încredinându-mi direcția de scenă a piesei lui M. Șatrov, *În numele revoluției*, Teatrul Armatei mi-a dat o sarcină pe cât de interesantă pe atât de dificilă: aceea de a da viață scenică unor emoționante pagini din istoria revoluției, închinată cu deosebire participării tineretului la lupta pentru puterea sovietică.

Cuvintele pe care le rostește în piesă, la un moment dat, Vladimir Ilici Lenin — „Pentru noi, o lună de revoluție face cât un șir de ani“ — reprezintă, după părerea mea, cheia înțelegerii, atât a epocii, cât și a dinamismului acțiunii dramatice prezentate de Șatrov. Acțiunea piesei cuprinde un episod frământat din viața Rusiei anilor 1918, momentul în care forțele revoluționare și cele contrarevoluționare sînt înleștate în lupta decisivă pentru putere. O luptă când fătîșă, când surdă, în care toți oamenii — bătrîni, maturi sau tineri — sînt obligați să-și spună cuvîntul. În succesiunea vertiginosă a evenimentelor, oamenii n-au voie să ezite, trebuie să înțeleagă totul cu repeziciune, să ia atitudine precise, hotărîri definitive. Cele două tabere aflate în luptă caută prin toate mijloacele să atragă de partea lor tineretul încă neformat pe plan politic. În ciuda condițiilor grele, a foametei și dezorientării pe care caută să o semene contrarevoluționarii, în ciuda acțiunilor diversioniste ale acestora, tineretul își face drum cu încredere spre bolșevici și luptă cu abnegație pentru revoluție, sacrificîndu-și chiar viața atunci cînd cauza o cere. Tinerii eroi Vanea, Petea sau Iașka dovedesc o maturizare precoce, potrivindu-și pașii după înaintarea tumultuoasă a revoluției; în focul luptei, ei își însușesc experiența de viață și spiritul revoluționar.

Poezia revoluției, așa cum a fost redată de dramaturg și așa cum vrem s-o subliniem noi, nu constă în efuziun; sentimentale sau fals-eroice, ci în adevărul uneori crud ce ne este înfățișat, în ritmul viu al desfășurării întâmplărilor, în patosul puterii de sacrificiu, în simplitatea cu care s'nt zugrăviți eroii, în puterea de convingere pe care o are relatarea lapidară a faptelor.

Regiei îi revine drept sarcină principală sublinierea caracterului de evocare, pe care o are această lucrare dramatică, „în numele revoluției, adu-ți aminte“

constituind leit-motivul principal al piesei. Caracterul evocator nu trebuie privit însă prin vălul unui „așa a fost atunci“, al lucrului ce păstrează un interes doar documentar, ci prin prisma mesajului de necurmată actualitate, pe care îl oferă Marea Revoluție Socialistă, vremurilor de acum. Vom căuta, prin urmare, ca în evoluția personajelor și a acțiunii să transmitem publicului ideea continuității revoluției, nu întrebuintînd un „prezent istoric“, ci aducînd pe scenă actualitatea unor evenimente ce s-au petrecut acum patruzeci și doi de ani.

În aspirațiile lui Boris, Stepan, ale Toniei sau Jenei descifrăm aspirațiile tineretului din zilele noastre, forța morală și puterea lui de sacrificiu.

Într-o egală măsură considerăm necesară reliefația suflului eroic de care este străbătută piesa, ca și a modului simplu în care oamenii își jertfesc viața în numele revoluției. Sacrificiile lor prezentate în mod firesc, fără emfază și fără grandilocvență, constituie mijloacele de bază pentru a arăta măreția acestor eroi.

Prezența în piesă a unor personaje ca Lenin și Dzerjinski impune o deosebită răspundere direcției de scenă. Apariția lor (deși redusă în economia lucrării) trebuie să capete întreaga consistență și greutate istorică și dramatică pe care o solicită textul, trebuie să vădească pregnant omenscul acestor conducători bolșevici, marea lor dragoste față de tinăra generație. În această direcție, experiența acumulată cu prilejul montării la Teatrul de Stat din Bacău a piesei lui Pogodin, *Orologiul Kremlinului*, îmi va fi de un prețios ajutor.

În ciuda intrigii bogate, piesa are o linie clară de desfășurare, ea urmărind îndeaproape, fără divagații colaterale, pe tinerii eroi. Aceași claritate prin simplitate o vom căuta și în rezolvarea plastică a locurilor unde se petrece acțiunea: vom folosi doar un fundal și sumare elemente de recuzită. Cadrul plastic îl dorim asemănător gravurilor colorate, cu un desen precis și simplu, pentru a pune în valoare oamenii și evenimentele.

În numele revoluției, piesă de tineret și cu tineret (majoritatea distribuției este formată din actori tineri ai teatrului), constituie aportul nostru modest la sărbătorirea celei de a 42-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Andrei Brădeanu

Întruchiparea lui Lenin: un mare examen artistic

Într-un articol publicat în revista „Teatrul“ acum câteva luni, vorbind despre felul în care m-am străduit să aduc pe scenă figura impresionantă a genialului Vladimir Ilici Lenin, încheiam cele scrise de mine cu angajamentul ca, în cazul cînd peste cîțiva ani voi avea prilejul să reiau acest mare rol, să caut să-l prezint cît mai îmbogățit. Nicî n-am crezut că într-un răgaz atît de scurt, voi fi pus să reflectez din nou asupra angajamentului pe care l-am luat atunci. Și iată că, după *Orologiul Kremlinului*, jucat pentru prima oară pe scena Studioului experimental al Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale“, *A treia, patetica*, pe prima scenă a țării, îmi readuce în cîmpul preocupărilor zilnice, chipul atît de cunoscut și de drag al conducătorului proletariului mondial.

Aprofundarea unui rol constituie o problemă permanentă pentru fiecare slujitor al scenei, ea devine însă cu atît mai necesară atunci cînd e vorba de uriașa personalitate a lui Vladimir Ilici, iar mărturisirile lui Sciukin, Strauh și Smirnov, acești remarcabili interpreți ai lui Lenin, arată posibilitățile nelimitate pe care le prezintă unui actor zugrăvirea acestui mare om. Caracter puternic și complex, geniu politic, dar în același timp om simplu și modest, om de vastă cultură și de o principialitate ce exprimă înaltul său umanism, Lenin prezintă — pentru cei care încearcă să-i dea viață scenică — un nesecat izvor de inspirație artistică.

Cînd am vorbit despre Lenin din *Orologiul Kremlinului*, am arătat sentimentul copleșitor pe care l-am încercat la gîndul că va trebui să realizez un asemenea rol. Primele emoții, odată trecute, am pornit la lucru cu febrilitatea celui ce are de împlinit o sarcină de o deosebită răspundere și, în munca pe care am depus-o, m-am străduit să înțeleg și să redau, cu toate forțele mele artistice,